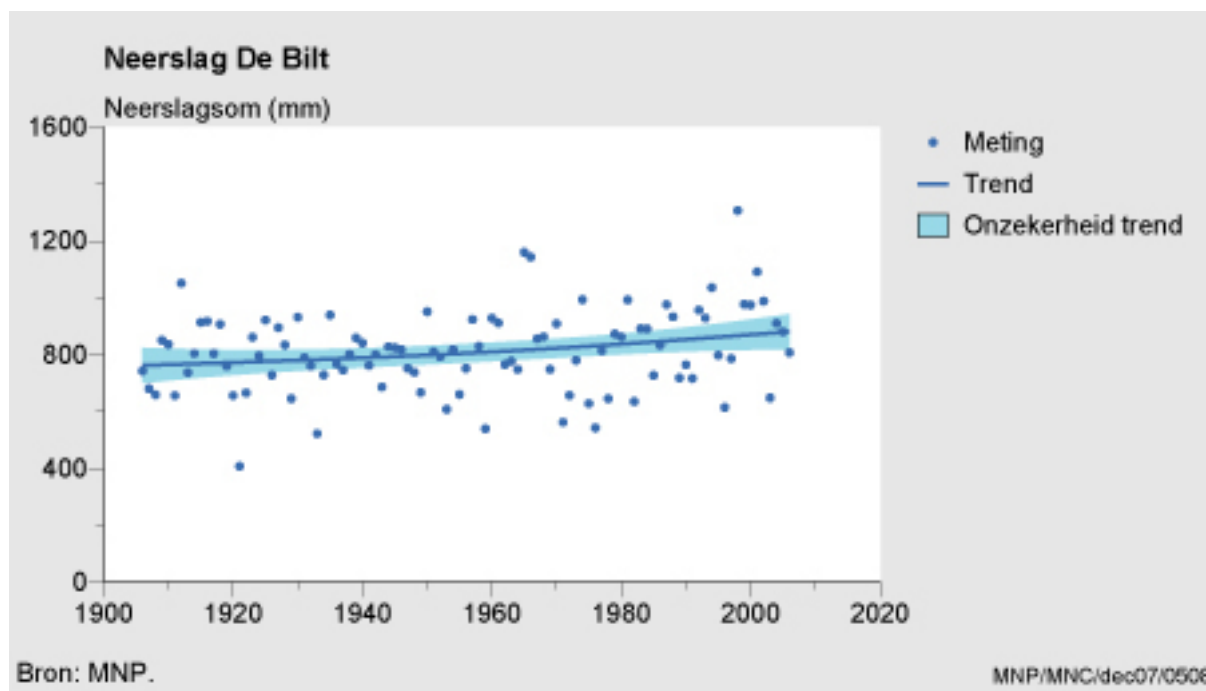

Neerslagsom in Nederland, 1906-2006

Indicator | 21 december 2007

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De jaarlijkse neerslagsom in De Bilt is de afgelopen honderd jaar gestegen van 762 naar 880 mm. De toename bedraagt 15% en is statistisch significant.

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Geleidelijk natter

De neerslagsom, dat is de totale hoeveelheid neerslag in een jaar, bedroeg in 2006 880 mm. Dat is significant hoger dan alle trendwaarden van vóór 1970. Uit de metingen blijkt dat het geleidelijk natter wordt in De Bilt, met een kleine versnelling vanaf 1970. Overigens laat de neerslagsom over heel Nederland, gebaseerd op waarnemingen op 13 stations, precies hetzelfde patroon zien als de getoonde reeks voor De Bilt.

Door het jaar heen gezien zijn de maanden juli tot en met december het natst; deze zijn circa 10 mm natter dan gemiddeld. De maanden maart april en mei zijn circa 10 mm minder nat dan gemiddeld. De jaarcyclus in neerslag is daarmee zeer klein, maar wel statistisch significant.

Meer neerslag door klimaatverandering?

De hoeveelheid neerslag hangt samen met tal van factoren, zoals windrichting, temperatuur en luchtvochtigheid. De hoeveelheid neerslag varieert daarom sterk in plaats en tijd. De hoeveelheid neerslag kan toenemen wanneer de temperatuur stijgt, maar wordt ook beïnvloed door andere klimaatfactoren zoals veranderingen in overheersende windrichting. Prognoses van het klimaat in de toekomst laten een toename zien van de gemiddelde hoeveelheid neerslag in Noord-Europa en een

afname in Zuid-Europa.

Referenties

- Cubasch U., Meehl, G.A., Boer, G.J., Stouffer, R.J., Dix, M., Noda, A., Senior, C.A., Raper, S.C.B. and Yap, K.S. (2001). Projections of future climate change, in Climate Change 2001: The scientific basis, Contribution of Working Group I to the Third Assessment Report of the IPCC, Houghton et al. (eds), Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, USA, 881 pp.
- KNMI (2003). [De toestand van het klimaat in Nederland 2003](#) [4] [verwijzing naar pdf-document]. 32 pagina's. De Bilt.
- KNMI (2005). [Veranderingen in het klimaat](#) [5] [verwijzing naar pdf-document]. 30 pagina's. De Bilt.
- Visser, H. (2005). [De significantie van klimaatverandering in Nederland. Een analyse van historische en toekomstige trends \(1901-2020\) in het weer, weersextremen en temperatuurgerelateerde impact-variabelen](#) [6]. MNP rapport 550002007, Bilthoven.

Relevante informatie

- [indicator=nl0163]
- [indicator=nl0164]
- [indicator=nl0226]
- [indicator=nl0509]
- [indicator=nl0510]
- [indicator=nl0229]
- [indicator=nl0329]
- [European Climate Assessment & Dataset project](#) [7] geeft onder andere de dataset waarop deze indicator is gebaseerd.
- Trends online. [A compendium of data on global change](#) [8].
- [Informatie over het Klimaatverdrag en het Kyoto-protocol](#) [9] vindt u op de website van de United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC).
- Informatie over het klimaatbeleid van Nederland staat op de website van het ministerie van VROM in het [Dossier Klimaatverandering](#) [10].
- Meer informatie over gevolgen van klimaatverandering op het weer is te vinden op de website van het KNMI onder [Klimaatverandering en Broeikaseffect](#) [11].
- Meer informatie over klimaatverandering en concentraties van broeikasgassen is te vinden op de websites van het [IPCC](#) [12] (International Panel on Climate Change) en [ETC/ACC](#) [13] (Europeen Topic Center on Air and Climate Change).
- Informatie over de actuele en toekomstige ontwikkelingen voor het Kyoto-protocol zijn te vinden in [Milieubalans 2007](#) [14] en [Milieuverkenning 2006-2040](#) [15].

Technische toelichting

Technische toelichting

De KNMI-neerslagreeks, die is gebruikt voor de trendanalyse, is gebaseerd op dagelijkse, handmatige neerslagmetingen om 8.00 uur 's morgens. Deze reeks is betrouwbaarder voor trendanalyses dan de ook van het KNMI afkomstige geautomatiseerde neerslagmeting.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2007). [Neerslagsom in Nederland, 1906-2006](#) [16] (indicator 0508, versie 03 , 21 december 2007). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl050803>

Links

- [1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0508>
- [2] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0508_001g_clo_03_nl.jpg
- [3] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0508-001g-clo-03-nl.xls>
- [4] <http://www.knmi.nl/kenniscentrum/klimaatrapportage2003.pdf>
- [5] http://www.knmi.nl/kenniscentrum/veranderingen_in_het_klimaat.pdf
- [6] http://www.mnp.nl/nl/publicaties/2005/De_significantie_van_klimaatverandering_in_Nederland.html
- [7] <http://eca.knmi.nl/index.php>
- [8] <http://cdiac.ornl.gov/trends/trends.htm>
- [9] <http://unfccc.int/>
- [10] <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=4178>
- [11] http://www.knmi.nl/klimaatverandering_en_broeikaseffect/
- [12] <http://www.ipcc.ch/>
- [13] <http://air-climate.eionet.eu.int/>
- [14] <http://www.mnp.nl/nl/publicaties/2007/Milieubalans2007.html>
- [15] <http://www.mnp.nl/nl/publicaties/2006/NationaleMileuverkenning6.html>
- [16] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl050803>